

ลักษณะอาการของโรค

อาการเกิดขึ้นในใบแก่ เริ่มแรกจะเกิดรอยขีดค่อนข้างกลมบริเวณใต้ใบ ผิวใบด้านบนของบริเวณเดียวกันเป็นสีเหลือง (chlorosis) ต่อมาเนื้อเยื่อบริเวณนี้จะขยายใหญ่ขึ้นเป็นสีคล้ำขอบแผลดำ และกลายเป็นเนื้อเยื่อแห้ง (necrosis) สีน้ำตาลจนถึงขาวซีด

อาการจุดแผลเนื้อเยื่อตายด้านใต้ใบ

จุดรอยขีดค่อนข้างกลม เนื้อเยื่อบริเวณนี้จะขยายใหญ่ขึ้นเป็นสีคล้ำขอบแผลดำ

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ที่ปรึกษา : นายวุฒิชัย ชินวงค์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
นายทวีพงศ์ สุวรรณโร
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการอารักขาพืช
และจัดการดินปุ๋ย
- เรียบเรียง : กลุ่มส่งเสริมการวิจัยจัดรูปพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
- ข้อมูลอ้างอิง : การยางแห่งประเทศไทย
- ภาพประกอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา
และสำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง
- บรรณาธิการ : นางสาวพนิดา ธรรมสุรักษ์
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
นายสุรนนท์ หล้าริ้ว
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- ออกแบบ : นายเรืองเดช ศรีวิวัฒน์
นายช่างศิลป์ปฏิบัติงาน
กลุ่มศิลปกรรมส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- จัดพิมพ์ : กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- พิมพ์ที่ : กลุ่มโรงพิมพ์ สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2563 พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 5,000 แผ่น

แผ่นพับที่
ปี 2563

3

สาเหตุของโรค

เกิดจากเชื้อรา

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค

โรคใบร่วงชนิดใหม่ที่ยังไม่เคยมีรายงานการพบในประเทศไทยมาก่อน สันนิษฐานว่าเกิดจากกระแสลมมรสุมที่พัดพาสปอร์ (spore) ของเชื้อราสาเหตุจากประเทศมาเลเซีย และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ผ่านเข้าสู่ภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเกิดการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ปลายปี พ.ศ. 2562 มีรายงานการพบครั้งแรกบริเวณเนินเขาสูง ในจังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันพบการระบาดในพื้นที่ 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ตรัง นครราชสีมา บิดตานิ ฟังงา ยะลา สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระยะรุนแรงเกิดใบเหลืองและร่วงในที่สุด

โรคใบร่วง ชนิดใหม่ ของยางพารา

“สปอร์ (spore) คือ หน่วยขยายพันธุ์ขนาดเล็ก ทำหน้าที่คล้ายเมล็ดพืชเมื่อสิ่งแวดล้อมเหมาะสมจะเจริญเป็นต้นใหม่ได้ เช่น เฟิน เห็ด รา เป็นต้น”

จุดแผลเนื้อเยื่อแห้ง (necrosis) สีน้ำตาลจนถึงขาวซีด

รูปร่างแผลค่อนข้างกลม เส้นผ่านศูนย์กลางมากกว่า 0.5-3 เซนติเมตร รอบแผลไม่มีวงสีเหลืองล้อมรอบ มีจำนวนจุดแผลมากกว่า 1 จุดบนใบ อาจเจริญลุกลามซ้อนกันเป็นแผลขนาดใหญ่

จำนวนจุดแผลมากกว่า 1 จุดบนใบ อาจเจริญลุกลามซ้อนกันเป็นแผลขนาดใหญ่

ระยะรุนแรงเกิดใบเหลืองและร่วงในที่สุด และอาจเกิดอาการแห้งตายจากยอดได้ หากเชื้อราเข้าทำลายกิ่งใกล้ปลายยอด กรณีเกิดการเข้าทำลายของเชื้อราที่รุนแรง อาจทำให้ใบยางร่วงในขณะที่อาการของจุดแผลบนใบยังไม่พัฒนาเป็นเนื้อเยื่อขาวซีดได้ หรือหากพันธุ์ต้นยางมีแนวโน้มทนต่อโรค อยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมต่อการเกิดโรค จุดแผลอาจมีจำนวนน้อยและไม่เกิดอาการใบร่วง

ใบยางเกิดจุดแผลแต่ไม่แสดงอาการใบร่วง

การแพร่ระบาดของโรค

การแพร่ระบาดของโรคมักเกิดช่วงที่มีความชื้นสูง ในระยะใบแก่ และพันธุ์ยางทุกพันธุ์อ่อนแอต่อการเกิดโรค เชื้อราสาเหตุสามารถแพร่กระจายโดยลม ฝน การเคลื่อนย้าย ท่อนพันธุ์หรือวัสดุปลูกใบแปลงที่เกิดโรค และมีพืชอาศัยค่อนข้างกว้าง เช่น วัชพืช สมุนไพร พืชผักสวนครัว ไม้ผลบางชนิด และพืชจำพวกเฟิน เป็นต้น ทำให้เชื้อสาเหตุสะสมอยู่ในสภาพแวดล้อมได้มากขึ้น

การป้องกันและกำจัดโรค

1. ใส่ปุ๋ยบำรุงอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้ต้นยาง เมื่อเกิดโรค ต้นยางจะสร้างใบใหม่ออกมาทดแทนได้อย่างรวดเร็ว
2. ใช้จุลินทรีย์ปฏิปักษ์ ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา ควบคุมเชื้อสาเหตุโรคที่ติดมากับใบที่ร่วงลงดิน และช่วยส่งเสริมให้ต้นยางเกิดความแข็งแรง

เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อควบคุมโรค และสร้างความแข็งแรงให้ต้นยาง

3. หมั่นสำรวจแปลงยาง หากพบอาการทรงพุ่มไม่เขียวสด ใบเหลือง ให้ตรวจสอบอาการของโรคบนใบ และใบที่ร่วง

ต้นยางใบร่วงทั้งแปลง

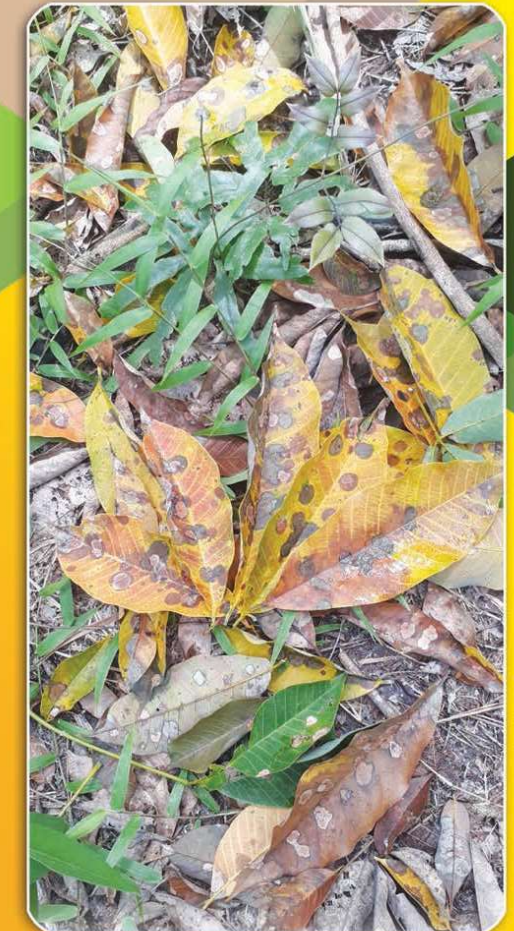
4. กำจัดใบยางที่เป็นโรคและวัชพืชในแปลง เพื่อกำจัดและลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค

ใบร่วงที่แสดงอาการแผลจุด ควรนำไปทำลาย เพื่อลดการสะสมของเชื้อโรค

5. หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุปลูกและท่อนพันธุ์จากแหล่งที่เกิดการระบาด

6. ใช้สารเคมีควบคุมโรค ฉีดพ่นบริเวณทรงพุ่มและพื้นดินให้ทั่วทั้งแปลงเมื่อพบการระบาดที่รุนแรง สารเคมีที่แนะนำเบื้องต้น ได้แก่ (1) สารเคมีกำจัดเชื้อราชนิดสัมผัส ได้แก่ แมนโคเซป ฉีดพ่นจำนวน 2-3 ครั้ง ติดต่อกัน แล้วสลับด้วย (2) สารเคมีกำจัดเชื้อราชนิดดูดซึม เช่น คาเบนตาซิม หรือ โพรพิเนป หรือคลอโรธาไลนิล หรือเอกซาโคนาโซล เป็นต้น ฉีดพ่นจำนวนครั้ง 1 ครั้ง อัตราส่วนตามคำแนะนำ

ระยะรุนแรงเกิดใบเหลืองและร่วงในที่สุด